

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Qvi ... Illas Omnes Complectitvr Historias, Qvæ Post Secvndam Sex
Tomorvm Editionem ...

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 ZV 1269

Sermo B. Petri Damiani de S. Victore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77432)

SEPTEMBER.

DE S. VICTORE CENOMANENSIS
 EPISCOPO ET CONFESSORE, VT
 HABETVR CAP. LVI. GREGORII TVRO.
nensis de gloria Confessorum.

VICTORIVS Cenomanorum Episcopus, magnis se vit. i. Septem:
 tutibus sapius declarauit. Nam fertur quadam vice, dū ci-
 uitas ipsa cremaretur incendio, & validis globis flammæ
 huc illucque impellente vento propellerentur, hic qua-
 si pastor bonus, non perferens ecclesiasticas caulas ab insi-
 dijs satanæ deuastari, obuiam se turbini obtulit: leuataque
 manu facto signo Crucis econtrā, ilico omne cessauit incē.
 dium. Liberataque ciuitas gratias pastori retulit, eò quòd
 non permisit res suas ab imminente igne vastari. Ad hu-
 ius quoque sepulcrum sapius infirmi sanantur.

S. Victor
 signo Cru-
 cis extin-
 guit ignē.

ITEM BEATI PETRI DAMIANI SERMO, HA-
 BITVS IN FESTIUITATE SANCTI VICTORIS, VT
*habetur octauo Tomo Aloysij. Verum vtrum hic S. Victor sit, cuius
 ipse mentionem facit, vel alius, compertum non habeo.*

IC ille magnus prouidentia oculis dulciori verbere carnē car-
 naliter ambulantem affixit, & confixit timore suo. Qui enim pa-
 tientiam Dei, poenam inferni, gloriā regni, animo irreuerenti &
 infrunito cōtempseram, paratus sum, & non sum turbatus, vt eu-
 stodiā mandata Domini. Intus erat vrens conscientia multis ob-
 uoluta criminibus, & artificiose velamine detestandū silentium
 diligens, plus elegerat mori, quā loqui, perire, quā redire. Sic
 obdurationis suæ legibus pressa, oculos suos statuerat declinare in terram. Sed ille,
 qui non dormit, neque dormitat, pauperis animæ recordatus, aggressus est flagellis
 vincere, quam vincere beneficijs non valebat. Adest illa maxima febris, quam acu-
 tam Phisici nomināt, & membris omnibus profusus superfusa, miserabili corpo-
 re insedit. Exaggeratur calor, & in ipsam animę sedem ignis furiosus irrumpit. Iam
 flām is vltimicibus peccantis substantia conflagratur, & æternalium sentit praludia
 tormētorum. Intelligens igitur, quia horrendū est incidere in manus Dei viuētis,
 multiplicatam facinorum meorum recolligo, confessus illi, quem electio patrē,
 amicitia fidelē, familiaritas consortem effecit. Vtrum taliter respondit, qualiter
 ego clamauerim, eius discretioni censui relinquendum. In proposito meo est, &
 praterita mea plangere, & cauere futura. Donet ille perseuerantiam, qui negligē-
 tiam excitauit. In ipsius misericordia, non in iustitia sua confidit seruus suus, vt me
 mor sit mandatorū ipsius, non solum ad scribendum, sed ad faciendum ea. Hæc er-
 go causa fuit operis interrupti. Hæc rātæ taciturnitatis occasio. Nunc igitur scribe-
 mus tantò lætius, quantò securius, cum summum periculum sit docere, nec facere:
 nec attendatur hic styli leuocinantis excursus, cum veræ religionis sit, cuentilatis
 caruisse sermonibus, nec verborum gloriam redolere.

i. Septem.

Psal. 118.

Heb. 10.
 En habes
 hic cōfē-
 sionem sa-
 cramentā-
 lem factā
 sacerdoti.

Docere.
 nec facere,
 summū pe-
 riculū est.

S. Victor
 miraculis
 clarus.
 Apoc. 2.

Ad manum est patris nostri Victoris solennitas, ad cuius sacratissimum corpus, si
 vera est antiquitatis fides, quotidie residemus. Hic est vir, qui in virtute Domini vir-
 tutum signis & mirabilibus gloriosus effulsit, Apostolis & apostolicis viris miracu-
 lorum gloria comparandus. Quæ & quanta sint, & quanta sublimitate fulgentia, li-
 bellus de vita & ortu eius latius exaratus sufficit indicare. Huic significanter assi-
 gnari potest illud, quod in illa solenni visione Angelo Ephesi Ecclesia scribitur:
 Vincenti dabo edere de ligno vitæ, quod est in paradiso Dei mei. Ipse etenim no-

f 3 men

men ex opere fortitus antè vicit, quàm vincere nō sset, nec quemlibet hostem, sed illum, de quo rara, & nunquàm secura victoria. Lignum vite est sapientia, de cuius fructu & hic in spe, & illic manducat in re, fructu utique specioso, & specioso: specioso propter speciem, specioso propter utilitatem. Hæc est illa sublimis arbor, & fructus eius dulcis gutturi suo. Huic dicimus: In umbra tua vivemus inter gentes. Huius umbraculū protegit ab aestu diei in securitatem, & absconsionem a turbine, & à pluvia. Hoc est illud granum sinapis, quod in utero Virginis Dei Patris nem exurrexit, ut veniant volucres cæli, & habitent in ramis eius: lignum quod plantatum est secus decursus aquarum, lignum vitæ in medio paradisi.

Et attende magnum sacramentum. Filius Dei rotus, & integer eructatus est de corde Patris in utero Mariæ, de ventre Matris in gremium Ecclesiæ. Quantum in Patre, tantus in Virgine, quantum in Virgine, tantus in Ecclesiâ vivit. In Patre, æqualis substantiæ, cum Matre eiusdem, & diuise, cum Ecclesiâ eiusdem, sed oculatæ. Sic distillauerunt cæli misericordiam, sic Verbum Dei transfusum est, & effusum ubique totum, sine quo nihil rotum. Felix effusio, quæ currentes adolescentulas ad odorem suavitatis inuitat, visu recreat, fatiat gustu, ubique autem in medio. Nam & in illa Deitatis essentia, media est inter Patrem, & Spiritum, persona familiaris humano generi benignitatis, familiarior identitate, cum sola nostra carnis susceptio perir paupertatem. Vnde & David in ipsius diuinitatis abyssum immerfus, ait: Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: & illum in medio maiestatis esse protestans, & nostrum asserens specialiter, qui nostra mortalitatis induit vestimentum. Pater enim & Spiritus impleuerunt quidem Virginem, sed maiestate, non susceptione. Est & in medio Virginis ipsius utero substantialiter illapsus, qui medietatē statere comprehendit humana: Deus enim noster Rex ante secula operatus est salutem in medio terre, terre utique illius, de qua scriptum est: Nemo erat, qui operaretur terram. Est etiam in medio Ecclesiæ, dicente Psalmita: Sanctificauit tabernaculum suum altissimus, Deus in medio eius non commouebitur.

Colligamus pauca de pluribus, qualiter Saluator medius sit, & semper in medio videatur. Vulpes foueas habent, & volucres cæli nidus: ipse non habet nidum, foueam ignorat, angulum nescit, locum illum elegit, vnde pateat omnibus, exclusa personarum acceptione. Denique & natus positus est in medio duorum animalium, & quæritus inuenitur in medio doctorum, & medius Iudaorum stat, quem ipsi nesciunt. Loquitur & ad discipulos: Vbi duo, vel tres congregati fuerint in nomine meo, ibi sum in medio eorum: &, Ego in medio vestrum sum, sicut qui ministrat. Crucifixus est etiam in medio duorum latronum. Resurgens stetit in medio discipulorum suorum, & à Iohanne visus est in medio septem candelaborum aureorum. Medius ergo medium sequere, nec angulorum fordibus, nec fouearum tenebris delictis, sed dic cum iusto: In medio Ecclesiæ laudabo te. Hoc est igitur lignum vite plantatum in medio paradisi, arbor aromatica, purissima, balsamorum mella distillans. Ex huius arboris substantia septem plerumque ramorum corona progeminat, in quorum summitate fructus illi dependent, quos celestis illa fistula, Paulus Apostolus, verbis elegantibus explanauit.

Primus ramus est incarnatio Filij Dei. Iste siquidem subtilis, & necessarius, cum & instaret caelestia, terrestria restauraret, & vtranque naturam sua viuificet viriditate. Si in viridi, inquit, ligno hoc faciunt, in arido quid fieri? se vocas viride lignum, de virginali pullulatum virore, cum nos & natiuitatis munditiam, & fidei viriditatem in primo pariete verum sit amisisse. Viriditas hæc tam sapienter ab ipsa sapientia excogitata est, ut & cordis & oris transeat facultatem. Oportebat enim ad redemptionem hominis, ut victus homo victorem diabolum vinceret. Sed vnde fieret hoc, non habebat. Omnes enim in illo proscripti eramus, & per illū originalis peccati grauitate depressi. Deus autem non debuit, cum potius potentia videretur, si seruum, à se recedentem, cui illum subiugauerat enodaret. Quod igitur homo per se non potuit, Deus per se non debuit, artifex sapientia Deum & hominē collocauit, ut ex parte hominis pro hominibus, satisfaceret, & ex parte Dei superbū sicut vulne.

SURIUS

q. ben.
notar.
RVII
5

Psal. 79.

Cant. 2.

Esa. 4.
Matth. 13.

Psal. 1.
Dei filius
de ventre
matris in
gremium
Ecclesiæ
enixus.

Psal. 66.

Psal. 71.

Gen. 2.
Psal. 45.

Luc. 9.

Esa. 1.
Luc. 2.

Matth. 18.

Luc. 22.

Iohan. 19.

& 20.

Apoc. 1.

Psal. 21.

Gen. 2.

Rami sep-
tem ligni
vitæ, quo-
rum pri-
mus est in-
carnatio
Christi.
Luc. 23.

vulneratum humiliaret. Clausa est principi renebrarum hæc tam gloriosa cõiunctio, nec versuta calliditas consilium Dei potuit coniectare. Assumitur purum semen de virginea puritate, & illum propitiationis fontem sapientia Dei secretiori nouitate repurgat. Primus itaque ramus est incarnatio eius: fructus eius spiritus sapientia.

Secundus ramus est baptisus Christi. Intuere filium virginis non ad abluõnem membrorum suorum, quæ de virginis membris exierant, fuisse baptizatum, sed vt tantæ mundationis priuilegium in aquarum substantia sanciretur. Tene intellecta, quod visu non potes, descendere in aquam, cum aliquis baptizatur, filium diaboli, & ascendere filium Dei, vasa iræ in misericordias vasa conuerti, euerti peccatum originis, subuerti latronis ædificium, diuinitatis domicilium preparari. Ad est Spiritus sanctus, & de summa celorum arce descendens, elementum sanctificat, deficiat baptizatum, clarificat ministerij dignitatem. Constipantur Angelicæ virtutes alludentes sacramentalibus institutis, & celestibus creaturis vnda purificans coronatur. Cordis, non carnis oculis desiderat sacramenti transcensio, quia intelligibilis est. Secundus ergo ramus est Baptisus Christi: fructus eius spiritus intellectus.

Tertius est passio Redemptoris. Vide consilium Dei, quod in abyfso iudiciorum eius clausum fuerat ab æternò. Consilium tuum antiquum, Domine, verum fiat: ait vnus illorum, qui ad arcanum diuinæ prouidentiæ fuerat in tromissus Nunquid non consuluit tibi, cui non erat adiutor, cum sanctissimam illam carnem addixit opprobrijs, tormentis exposuit, & inclinato capite emisit spiritum? O quam indubitata miseratio, quam gratuita, & sic probata dilectio, quam inopinata dignatio, quam stupenda dulcedo, Filium Dei sic affligi, Regem gloriæ in lacu miseræ crucifigi. Deniq; nihil melius ad te redimendum habuit, quam quod semetipsum exinanauit, nec excellentiorem modum inuenit sapientia Dei in omni sapientia sua. Passio ista consilium tuæ redemptionis est. Ramus necessarius, & mirabilis: cuius fructus est spiritus consilij.

Quartus est descensio eius ad inferos. In fortitudine singulari descendit ad inferos, tanquam potens erapulatus à vino, & conturbauit virum, qui conturbauit terram, qui posuit orbem desertum, confringens malleum vniuersæ terræ, & horrendum illud palatium fortissima subuersione cõcutiens. Fortis quidem erat ille, sed fortior superuenit, qui vasa diriperet, auferret arma, ligaret inimicum. Et ramus quidem iste rectus, atque subtilis: cuius fructus est spiritus fortitudinis.

Quintus est resurrectio Christi. Hic ostendit nobis exemplo, quod promiserat in præmio, & scire nos fecit, quod carne sua resurgente resurgeremus, quæ etsi distillilis gloriæ, tamen eiusdem naturæ in vtero Virginis fuerat fabricata. Exclusa est totius ambiguitatis offensio. Viderunt Apostoli manus, tenuerunt pedes, palpauerunt latus, & omnia mortis insignia beatus oculis adspexerunt. Et hic igitur ramus magnus, atque sublimis: fructus autem eius spiritus scientia.

Sextus est ascensio ad cælos. O singularis pietas, suauitas specialis, cum lumen carnis nostræ sublimibus intulit officinis, & ad dexteram Patris collocavit in gloria. Vident, & admirantur caelestium agmina legionum, & ad tantæ gratiæ largitatem ineffabiliter obstupescunt: exuperat enim sensum omnem tantæ dignationis intuitus, ipsi soli peruius Trinitati. Sed & hic ramus spectabilis, & mirandus: fructus verò eius spiritus pietatis.

Septimus est dies iudicij, quando veniet cum potestate magna, & maiestate redere in ira vindictam, & vastationem in flamma ignis. Tunc erit timor ille timidus, cum cælis ardentibus, pugnantibus elementis, terra succensa, conscientijs obuolutis, demonibus accusantibus, tremantibus Angelis, ludice furibundo & misericordiam nesciente, fiet illa discussio, quæ vtinam nos paratos inueniat. Ramus iste magnus, & metuendus: fructus eius spiritus timoris Domini.

Amemus ergo lignum vitæ, & de fructu eius assidue mandu-

cemus, quia fructus iste Filius Mariæ est, qui est Deus benedictus in secula seculorum, Amen.

Fructus eius spiritus sapientia.

2. Ramus.

Rom. 9.

Fructus eius spiritus intellectus.

3. Ramus.

Ioan. 19.

Fructus spiritus consilij.

4. Ramus.

Luc. 11.
Fructus spiritus fortitudinis.

5. Ramus.

Ioan. 20.
Fructus spiritus scientia.

6. Ramus.

Fructus spiritus pietatis.

7. Ramus.

Fructus spiritus timoris Domini.